

КОМУНІКАТИВНІ МАТЕРІАЛИ ТА ВПРАВИ ЯК ЗАСОБИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Ольга Комар

(Умань, Україна)

Викладачі англійської мови постійно шукають нові методи та засоби для вивчення мови та розробки матеріалів, які допоможуть студентам за необхідності вільно спілкуватися з носіями мови. Ці завдання вимагають від студентів виконання комунікативних завдань.

За словами Девіда Нунана, комунікативне завдання - це «робота в класі, яка залучає учасників до розуміння мови на слух та взаємодії в групі, вся їх увага в основному зосереджується на змісті, а не на формі. Початковим етапом під час розробки завдань є формулювання мети та завдань, представлених в освітніх та навчальних програмах, що є основою для викладання мови. Наступним кроком є вибір або створення необхідних передумов для навчання студентів. Використання автентичного контенту є центральною характеристикою комунікативного завдання. Доцільним є створення певного «банку» матеріалів у вигляді записів текстів, аудіо чи відео відповідно до тем (наприклад, робота; канікули; плани на майбутнє тощо) та готового ресурсу, на який слід опиратись під час виконання завдань.

Нунан стверджує, що слід відштовхуватися від змісту навчання до цілей, а не навпаки; краще використовувати комунікативну діяльність та інші вправи, такі як граматичні вправи на маніпуляції, а не вивчати окремо лише одне певне поняття [1; 15].

Наразі, для підтримки комунікативного підходу навчання мови використовуються різноманітні матеріали. Прихильники цього напрямку розглядають матеріали як спосіб впливу на якість взаємодії в класі та використання мови. Таким чином, матеріали є первинним джерелом

комунікативного навчання англійської або будь-якої іншої іноземної мови. Річард Дж. К. та Роджерс окреслили три види матеріалів, які зараз використовуються під час комунікативного навчання[2; 57].

Текстові матеріали

Урок, що базується на комунікативному навчанні мови складається з теми, аналізу завдань для її висвітлення (наприклад, розуміння теми, формулювання запитань, щоб отримати роз'яснення, моніторинг отриманої інформація, ведення записів, презентація інформації), опис ситуації на практиці (наприклад, вас просять про зустріч з менеджером, без попередньої домовленості. Зберіть необхідну інформацію від цієї людини і передайте повідомлення вашому менеджеру). Для зразка, надається аудіо запис схожої ситуації з прогнозованими запитаннями та подальшими вправами на підстановку.

Матеріали на основі завдань

Для ефективного використання комунікативного підходу у школі, розробляються різноманітні інтерактивні ігри, рольові ігри, симуляції та заходи, спрямовані на розвиток навичок говоріння. Всі вони часто представлені у вигляді посібників з вправами, карток-підказок, матеріалів для комунікативної практики тощо. Зазвичай розробляється два комплекти матеріалів для пари студентів, кожен з яких містить різні види інформації. Іноді інформація кожного з учасників комунікації доповнює попередньо зазначену і формує завершену ситуацію спілкування. Інший формат передбачає різну функцію та ролі учасників комунікації. Усі комунікативні навчальні та практичні матеріали розробляються в інтерактивному форматі.

Автентичні матеріали

До цієї групи можна віднести матеріали, що базуються на життєвому досвіді; графічні та візуальні джерела, на основі яких розробляються комунікативні заходи, такі як журнали, газети, реклама, карти, малюнки, символи, графіки та діаграми. Для активного впровадження комунікативних вправ у навчальну діяльність можна використовувати кожен з них.

Серед класних комунікативних заходів виділяють: групове обговорення, моделювання та рольова гра.

Групова дискусія (обговорення) полягає у обговоренні та обміні ідей стосовно проблеми чи ситуації певною групою учнів (студентів). З метою організації успішного обговорення, Відоусон радить використовувати такі підказки щодо організації дискусій:

- Поділіть учнів (студентів) на групи. Перш ніж попросити їх обговорити тему чи ситуацію у класі, варто спробувати зробити це в групах.
- Дайте учням (студентам) можливість підготуватися. Вони мають чітко сформулювати свою думку аби потім належно представити її під час обговорення.
- Окресліть учням (студентам) завдання. Чітко сформульоване завдання найкраще сприяє обговоренню.
- Дискусійні заходи можна розділити на три види: групове обговорення, спірні теми та дебати[3; 24].

Ідея імітаційного моделювання полягає у тому, щоб створити схожу до реального життя ситуацію в класі: учні (студенти) намагаються відтворити реальні картини з життя. Таким чином, вчитель може попросити їх уявити, що вони в аеропорту, або він може організувати їх уявне возз'єднання. Що намагається вчитель робити – ситуативно дати студентам можливість розмовляти англійською мовою в реальному світі.

Для того, щоб метод моделювання спрацював, потрібні певні характеристики. Повинна бути "реальність функції (призначення)" (студенти

повинні усвідомити свою функцію; вони не повинні думати про себе, як про студентів-мовників, а як учасників симуляції), модельоване середовище (студентів не відвозять у справжній аеропорт) та структуру (для моделювання повинна бути структура та достовірні факти).

Завершується моделювання організацією обговорення (feedback) для визначення вчителем успішності діяльності та ефективності прийнятих рішень. Вчителеві важливо отримати зворотний зв'язок щодо змісту такої діяльності, як моделювання, а також обговорити використання англійської мови. Таким чином, розроблені вправи спрямовуються не лише на правильність та точність використання тих чи інших граматичних або лексичних структур, а і вміння вільно спілкуватися - що є головною мотивацією діяльності.

Таким чином, врахувавши усі вищезазначені аспекти, вчителі та викладачі англійської мови можуть розробити нові навчальні плани занять, які сприятимуть комунікативному навчанню даного предмету та ефективному впровадженню такого підходу в усі види навчальної діяльності.

Список літератури

1. Nunan, D. (1993). From learning-centeredness to learner-centeredness. *Applied Language learning*, 4.
2. Richard, J.C. and Rodgers, T.S. (1986). *Approaches and Methods in Language Teaching: A Description and Analysis*. Cambridge University Press.
3. Widdowson, H.G. (1990). *Aspects of Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.